

Uutiset

Suositus terveydenhuollon tietoteknologian arviointitutkimusten suunnitteluun ja toteutukseen

Tietoteknologia ja tietojärjestelmät voivat parantaa terveydenhuollon toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Tietoteknologian käyttöön voi kuitenkin liittyä riskejä erityisesti silloin kun tietojärjestelmät eivät toimi luotettavasti tai niiden käytettävyys on huono tai järjestelmät eivät istu hyvin terveydenhuollon toiminnalliseen ympäristöön. On erittäin tärkeää liittää arviointi tietojärjestelmien kehittämiseen ja käyttöön, arvioinnin avulla saadaan näyttöön perustuvaa tietoa tietojärjestelmien vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. Tietojärjestelmien arviointi on monitieteinen ja kehittyvä tutkimusalue. Arviointitutkimuksia tehdään enenevässä määrin ja erilaisia menetelmällisiä kehyksiä arvioinnin toteuttamiseksi on kehitetty. Ongelmana on kuitenkin pitkään ollut systemaattisen lähestymistavan puute ja ohjeistus sen noudattamiseen.

Euroopan terveydenhuollon tietojenkäsittely-yhteisössä (EFMI, European Federation for Medical Informatics), työryhmässä 'Assessment of Health Information Systems' on kehitetty suositukset ja ohjeistus siihen, miten terveydenhuollon tietoteknologian arviointitutkimuksia tulisi suunnitella ja toteuttaa. Suositus on julkaistu artikkelina International Journal of Medical Informatics-lehdessä: **Nykänen P, Brender J, Talmon J, deKeizer N, Rigby M, Beuscart-Zephir MC, Ammenwerth E, Guideline for good evaluation practice in health informatics. Int J Medical Informatics 2011; 80: 815-827, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21920809>**. Suosituksen noudattaminen auttaa arvioijia tutkimuksen suunnittelussa ja oleellisten seikkojen tarkastelussa arvioinnin eri vaiheissa. Systemaattinen lähestymistapa tekee myös tutkimuksista paremmin vertailtavia ja parantaa niiden laatua ja tulosten luotettavuutta.

Kyseinen artikkeli on valittu IMIA Yearbook of Medical Informatics 2012 -kirjaan yhtenä alan parhaista artikkeleista, <http://www.schattauer.de/de/magazine/uebersicht/zeitschriften-a-z/imia-yearbook/imia-yearbook-2012/issue/special/manuscript/17999/show.html>.

Uusi terveydenhuollon tietotekniikan erityispätevyys lääkäreille

Suomen Lääkäriliiton hallitus hyväksyi Suomen Telelääketieteen ja eHealth-seuran valmisteleman uuden erityispätevyysohjelman 13.12.2012: Terveydenhuollon tietotekniikan erityispätevyys.

Ohjelman käytännön vastuutahona toimii jatkossa Suomen Telelääketieteen ja eHealth seura.

Lääkäriliitto myöntää hyväksytysti suoritettujen erityispätevyydet seuran asettaman erityispätevyysoimikunnan ehdotuksesta. Tarkemmat ohjeet suoritusvaatimuksista ja menettelystä julkaistaan kevään 2013 aikana.

Sähköiset sairaskertomusjärjestelmät ovat käytössä jokaisessa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yksikössä. Myös yksityisellä sektorilla tietojärjestelmät ovat kattavasti käytössä. Telelääketiede ja eHealth -ratkaisut ovat yhä kasvava osa terveydenhuollon toimintaa ja prosesseja. Lääkärien panos järjestelmien kehittämisessä ja käyttöönotossa on ratkaiseva. Nykyisin lääkärin osallistuminen kehittämiseen on perustunut pitkälti kiinnostukseen ja harrastuneisuuteen. Erityispätevyyden tavoitteena on lisätä lääkärin kiinnostusta ja sitoutumista

terveysteknologian kehittämiseen. Tietojärjestelmät vaativat omaa osaamista. Erityispätevyys on yksi tapa osoittaa osaamista. Kliininen työkokemus on ehdoton, siksi edellytetään 5 vuoden kliinistä kokemusta

Suomen Telelääketieteen ja eHealth Seura ry.

www.telemedicine.fi

Professori Kaija Saranto jäseneksi merkittävään amerikkalaiseen terveydenhuollon tiedonhallinnan asiantuntijayhteisöön

Professori Kaija Saranto Itä-Suomen yliopistosta on valittu ensimmäisenä suomalaisena jäseneksi American College of Medical Informatics (ACMI) -asiantuntijayhteisöön.

Professori Saranto on vuodesta 2000 vastannut kansainvälisesti akkreditoitusta sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon koulutuksesta ja tutkimuksesta sosiaali- ja terveysjohtamisen laitoksella Kuopiossa sekä toiminut asiantuntijana lukuisissa työryhmissä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Vuonna 1984 perustettuun ACMIin kuuluu lähes 300, lähinnä pohjoisamerikkalaista, tiedeyhteisöjen jäsentä. Eurooppalaista terveydenhuollon tiedonhallinnan asiantuntijuutta yhteisössä edustaa noin 30 pääasiassa yliopistoissa tai tutkimuslaitoksissa työskentelevää henkilöä. Professori Saranto on ensimmäinen suomalainen, joka yhteisöön on valittu.

ACMIin jäseneksi valitaan suositusten sekä jäsenäänestyksen tuloksena. Jäsenyyteen vaaditaan vähintään 50 prosentin kannatus jäsenäänestyksessä.

ACMI-fellowshipistä: <http://www.amia.org/programs/acmi-fellowship>

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon koulutuksesta Itä-Suomen yliopistossa:

<http://www.uef.fi/stj/sosiaali-ja-terveydenhuollon-tietohallinto>

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon maisteriohjelma sertifioitiin ensimmäisenä maisteriohjelmana maailmassa.

IMIA WG Health Technology and Quality Assessment and EFMI WG Assessment of Health Information Systems

The IMIA WG Health Technology and Quality Assessment and EFMI WG Assessment of Health Information Systems provide and maintain the Inventory of Health IT Evaluation Studies and Systematic Reviews, available for free at: <http://evaldb.umat.ac.uk>

This repository was created to help researchers to identify evaluation studies that have been conducted in defined settings. It now contains more than 1700 references to published evaluation studies and reviews of evaluation studies of health information systems.

A health information system in this context comprises all computer-based components that are used to enter, store, process, communicate, and present health related or patient related information, and which are used by health care professionals or the patient themselves in the context of inpatient or outpatient patient care. Each entry is indexed according to, among others, type of evaluation information system, clinical domain, evaluation method, and evaluation criteria. All entries are searchable based on a combination of parameters and thereby it allows much more specific searches than, for example, the MeSh-terms in PubMed. For each entry, the abstract can be reviewed, and a direct link to PubMed is provided.

The repository is the result of a systematic literature search in PubMed, conducted in 2003 [1] and updated in 2006, 2009 and 2012. Since 2009, the repository is also updated based on input from researchers from all over the world. To support this, the repository website offers the possibility to propose studies that should be entered into the database. Since 2010, between 150 and 200 distinct visitors visit <http://evaldb.uit.ac.fi> each month.

References

[1] Ammenwerth E, de Keizer N. An inventory of evaluation studies of information technology in health care trends in evaluation research 1982-2002. *Methods Inf Med.* 2005;44(1):44-56. Erratum in: *Methods Inf Med.* 2005;44(3):III.
